

Asia: VN/31974/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen

Maahanmuuttajien kotoutumisessa oleellisia tekijöitä ovat kielitaito ja työllistyminen. Lakiesitykseen kirjatut toimenpiteet niihin liittyen ovat oikeansuuntaisia, joskin menetelmiä olisi tärkeä vielä täsmentää ja konkretisoida. Tämä helpottaisi niiden omaksumista ja hyödyntämistä.

Perusmuotoinen tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma (12-22 §)

-

Kotoutumiskoulutus (24-25 §) ja omaehtoisen opiskelun tukeminen (26-30 §)

-

Yleiset kommentit kunnan kotoutumishjelmaan (11 §) ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio (23 §)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten palvelut (3 luku)

-

Kuntaan ohjaaminen (4 luku)

-

Kunnan, hyvinvointialueen ja valtion tehtävät (5-7 luvut)

-

Valtion korvaukset (8 luku)

-

Tiedonsaanti ja tietojärjestelmä (9 luku)

-

Yleiset kommentit muihin lakiehdotuksiin

-

Vaikutusten arviointi ja muut perusteluja koskevat huomiot

Lakiesityksen perusteluissa esitetty kotoutumispalveluiden sukupuolivaikutusten huomioiminen on kannatettava ehdotus. Tältä osin olisi toivottavaa, että naisten lisäksi myös miesten sukupuolierityiset haasteet erityisesti kieliopinnoissa ja työllistymisessä nostettaisiin esiin perusteluosuudessa. Ehdotuksessa esimerkiksi esitetään (sivu 125), että kielitaito ei ole miesten työllistymisessä yhtä keskeinen kuin naisten. Tällä perustellaan kieliopinnojen nykyistä parempaa ja lisättävää kohdentamista naisille, joita on ollut viime vuosina 60 % koulutukseen osallistuvista. Tässä kohtaa jää huomiotta esimerkiksi se, että miehet voivat olla matalapalkkaisissa töissä sukupuolirooliodotustensa vuoksi. Tällöin he tavallaan väistämättä työllistyvät naisia paremmin eikä heillä työssäolon vuoksi ole mahdollisuutta osallistua kieliopinnoihin. Samassa kappaleessa kuitenkin myös kehoitetaan tiedostamaan ja kyseenalaistamaan sukupuoleen liittyviä itsestäänselvyksiä.

Maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa kulttuuriperustaisten sukupuolitekijöiden huomioiminen on onnistumisen avaintekijöitä. Sukupuolierityiset kolmannen sektorin palvelut ovat tässä tärkeässä roolissa. Ne avaavat ja syventävät ymmärrystä lähtö- ja kohdemaan sukupuoliperustaisista kulttuuritekijöistä ja vähentävät siten muun muassa epäluuloja. Lisäksi ne muodostavat monesti tärkeän sillan kohti viranomaispalveluja, jotka saattavat olla monelle maahanmuuttajataustaiselle arveluttavia, jopa pelottavia – viranomaiset eivät välttämättä edusta luotettavaa tahoja lähtömaassa. Miehillä kohdennettuja palveluja on suhteessa varsin vähän tarjolla ja niihin tulisi siten panostaa nykyistä vahvemmin.

Timperi Tomi
Miessakit ry